

Кома між частинами складносурядного речення

Складносурядне речення — це таке речення, частини якого рівноправні за змістом і граматично, а також поєднані сурядними сполучниками.

Сурядні сполучники:

- єднальні: і, й, та (=і), ні...ні, ані...ані, не тільки...а й, і...і;
- протиставні: а, але, зате, проте, однак, та (=але);
- розділові (або, чи, то...то, або...або, чи... чи, не то...не то).

Смислові зв'язки між частинами складносурядного речення:

- одночасність подій;
- послідовність подій;
- причина й наслідок;
- зіставлення;
- протиставлення;
- чергування явищ чи подій;
- різка зміна подій.

Кому між частинами складносурядного речення потрібно ставити:

- коли частини речення з'єднані сурядним сполучником і мають смислові зв'язки одночасності (*Містера Дурслі із самісінького ранку розбудило гучне ухання, і долинали воно з кімнати його племінника Гаррі*);
- коли частини речення з'єднані сурядним сполучником і мають смислові зв'язки послідовності подій (*Вернон гаркнув на племінника, та потім він похмуро перезирнувся з Петунією, своєю дружиною*);
- коли частини поєднані протиставним сполучником і мають смислові зв'язки протиставлення подій чи явищ (*Гаррі хотів щось заперечити, але його слова заглушила гучна відрижка Дадлі, дурслівського сина*);
- коли в складносурядному реченні є повторювані сполучники (*Дадлі аж похитнувся й гепнувся зі стільця, і місіс Дурслі зойкнула, затуливши руками рота, і містер Дурслі зірвався на ноги, і вени на його скронях запульсували*).

Кома між частинами складносурядного речення не стоїть:

- коли частини складносурядного речення мають спільну обставину, додаток, вставне слово чи словосполучення, частку лише, тільки, ще, навіть (**Ясна річ**, Гаррі Поттер щойно закінчив перший клас Гогвортсу й Дурслів аж ніяк не тішило його повернення до них на канікули);
- коли частини речення є односкладними називними, окличними, спонукальними чи питальними реченнями (Було тихо й пахло їжею; Я ти-хенько сидітиму в себе в кімнаті й Дадлі нічого не помітить!).

Завдання

Прочитайте текст. На місці пропусків поставте коми, але тільки там, де їх дійсно потрібно ставити.

Безліч разів Гаррі збирався відкрити закляттями клітку з Гедвігою ___ і відправити її з листом до Рона й Герміоні ___ але так і не ризикнув. Неповнолітнім чарівникам забороняли вдаватися до магії за межами школи ___ і Гаррі не розповів про це Дурслям. Він знав: тільки страх, що він перетворить їх на жуків-гноювиків, не давав їм замкнути в комірчині разом з чарівною паличкою й мітлою і його самого. Перші кілька тижнів Гаррі розважався тим, що бурмотів собі під ніс усілякі нісенітниці, після чого Дадлі прожогом вилітав з кімнати. Проте звісток від Рона й Герміоні й далі не було ___ і Гаррі почувався відірваним від магічного світу. Навіть дражнити Дадлі йому вже стало нецікаво ___ і ось тепер Рон та Герміона навіть забули про його день народження.

За вістку з Гогвортсу він, здається, тепер віддав би що завгодно ___ але отримати листівку він хотів не від будь-якого чаклуна або чарівниці!

Що ще почитати чи подивитися?

1. Кома між частинами складносурядного речення, матеріал на платформі «Тренажер з правопису української мови».

URL: webpen.com.ua/pages/Syntax_and_punctuation/complex_sentence_coma.html

2. Розділові знаки в складносурядному реченні, матеріали ресурсу «Мій клас». URL: <https://goo.su/9GTO>

3. Кома у складносурядному реченні (влог «на всі двісті»).

URL: youtu.be/DIH4lgNjDsA